

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8SŽi/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201275
Dátum vydania rozhodnutia:	21.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012201275.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpeného spoločnosťou HKP Legal, s.r.o., Sasinkova 6, Bratislava, proti žalovanému: Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. Spr. 6113/12 zo dňa 30. apríla 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 161/2012-38 zo dňa 14. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 161/2012-38 zo dňa 14. novembra 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 1S/161/2012-45 zo dňa 7. decembra 2012 z r u š u j e .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave uložil právnomu zástupcovi žalobcu, aby v lehote 10 dní od jeho doručenia zaplatil súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti žalobcom voči sudcom Krajského súdu v Bratislave, ktorý je 66 eur (pol. č. 17 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov). Opravným uznesením č. k. 1S/161/2012-45 zo dňa 7. decembra 2012 rozhodol o oprave vyššie špecifikovaného uznesenia tak, že : nesprávny text rozhodnutia „pol. č. 17 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov" nahradil správnym textom „pol. č. 17a sadzobníka súdnych poplatkov", s odôvodnením, že došlo ku chybe pri písaní uznesenia, a preto postupom podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP") túto chybu opravil.

Proti obidvom uzneseniam podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc ich zrušenie z dôvodu, že vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že žalobca je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov, ktorého činnosť spočíva okrem iného v ochrane kolektívnych práv spotrebiteľov v zmysle ustanovení § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa § 54 Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že prejednávacia právna vec priamo súvisí s takouto činnosťou žalobcu. Mal za to, že žalobca ako združenie pôsobiace na ochranu spotrebiteľov je v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch oslobodený od platenia súdneho poplatku, a to priamo zo zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu ako súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením a dospel k záveru, že

odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu predloženého spisu vyplynulo, že žalobca sa žalobou zo dňa 3. júla 2012 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Spr. 6113/12 zo dňa 30. apríla 2012, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. Spr. 6041/2012 zo dňa 28. marca 2012 zamietajúce žiadosť Z. U. N., advokátskeho koncipienta advokátskej kancelárie HKP Legal, s.r.o., o sprístupnenie informácií o konaniach údajne vedených na Okresnom súde Bratislava I a o skutočnostiach z nich, ktorých účastníkom má byť 45 právnických osôb. V bode VII. žaloby je obsiahnuté tvrdenie žalobcu, že je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práva spotrebiteľov, činnosť ktorého spočíva okrem iného v ochrane kolektívnych práv spotrebiteľov v zmysle ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250 /2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení a podľa § 54 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platnom v znení. V bode X. žaloby žalobca zároveň vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave s poukazom na § 14 ods. 1 OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu predloženého spisu zistil, že žalobca nepredložil dôkazy o svojom tvrdení, že je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práva spotrebiteľov. Až na výzvu odvolacieho súdu žalobca založil do spisu svoje stanovky, zápisnicu zo zasadnutia ustanovujúceho valného zhromaždenia občianskeho združenia dňa 18. januára 2012, zápisnicu zo zasadnutia valného zhromaždenia zo dňa 4. mája 2012, na ktorom bolo zvolené predstavenstvo a predseda predstavenstva žalobcu, ďalej oznámenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 7. júna 2012 adresované právnomu zástupcovi žalobcu o tom, že žalobca bol ku dňu 26. januára 2012 zaregistrovaný pod č. VVS/1-900/90-39047 ako občianske združenie, a napokon potvrdenie Štatistického úradu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2012 o pridelení identifikačného čísla. Nahliadnutím do registra občianskych združení vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, ktorý je zverejnený na internete (), najvyšší súd zistil, že žalobca je ako občianske združenie zaregistrovaný s dátumom vzniku : 26. január 2012, bez uvedenia osôb oprávnených v jeho mene konať, oblasti činnosti : spotrebiteľské.

Z článku IV. ods. 1 stanov žalobcu vyplýva poslanie a cieľ činnosti žalobcu, ktorým je realizácia združovacieho práva občanov za účelom aktívnej ochrany spotrebiteľov v najširšom spektre možností a záujmov, pričom v ods. 2 a 3 tohto článku sú vyšpecifikované základné a špecifické úlohy združenia. Vychádzajúc z uvedených podkladov je zrejmé, že žalobca má status združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov.

Predmet súdnych poplatkov upravuje § 1 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) tak, že súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu, 4b (Občiansky súdny poriadok).

Podľa položky 17a sadzobníka súdnych poplatkov je poplatok za vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania 66 eur.

Aby inštitút súdnych poplatkov neprimerane nezasahoval do práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotveného v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, zákon č. 71/1992 Zb. v ustanovení § 4 ods. 1 taxatívne vymenúva konania, ktoré sú od súdneho poplatku oslobodené (vecné oslobodenie) a v ustanovení § 4 ods. 2 taxatívne vymenúva osoby, ktoré sú od poplatku oslobodené (osobné oslobodenie). Vecné oslobodenie a osobné oslobodenie vyplývajú priamo zo zákona (ex lege), takže o ich priznaní súd nevydáva rozhodnutie. Exempcia (vyňatie) z poplatkovo právnej povinnosti je prejavom jasnej a nepochybnej vôle normotvorcu vyjadrenej v právnej norme, ktorú nie je možné interpretovať ani zužujúcim ale ani rozširujúcim spôsobom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. od poplatku sú oslobodené nadácie a charitatívne, humanitárne, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov.

Citované ustanovenie upravuje prípad osobného oslobodenia od poplatku ex lege. Zákon v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ poskytuje čisto osobné oslobodenie, teda priznáva ho určitému subjektu bez ohľadu na to, o akú vec ide, a teda pokiaľ účastník konania vykazuje status združenia pôsobiaceho na ochranu

spotrebiteľov, nie je jeho zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov nijako obmedzené; v opačnom prípade by to bolo v zákone o súdnych poplatkoch vyjadrené.

Krajský súd v danom prípade nerešpektoval osobné oslobodenie žalobcu od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP v spojení s § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP nesprávne rozhodnutie krajského súdu o poplatkovej povinnosti v spojení s opravným uznesením zrušiť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.